

tot reconeixent que es veuen suports en tots dos sentits, i fins en tres, des del punt de vista lingüístic; car l'autoritat d'Escolano és ben poca i, si bé en té més Sarthou, i sobretot Cavanilles, però no deixem de registrar algun cas en què ell i SSiv., com tots, han fet massa cas d'aquell fabricant de falòrnies i veritats deformades (cf. art. *Busob*), almenys quan no és qüestió de gaire relleu en llurs obres. Sense desdir, doncs, d'orientar les recerques futures, escriuré ací amb les més expressives reserves.

M'inclino a no fer gaire cas de la forma *Colletó* recollida al Llocnou. Podríem anar fins a conjecturar si és l'originària –l'etim. llavors fóra òbvia– i àdhuc es podria justificar fonèticament en l'ús precatalà la propagació nasal: de *kojató* en *kojantón* > *Coll (de) Llanto(n)* i la *u* per err. de lectura.

Diguem-ne conjectura A).

És, però, molt suposar que només hagi quedat aquest rastre oral de la variant originària, que la *u* sigui per mera errada, i acabant amb una falsa anàlisi prou rebuscada. Majorment perquè és tant o més fàcil un procés invers: *colla(u)tó* o *colla(n)tó* > *collató*. I la descarto ja per la manca de seguretat de la dada isolada del Llocnou. Però hi ha explicacions etimològiques, ben sostenibles totes dues, una a base de la forma amb *n*; i a favor de la *u*, l'altra.

B) Els *Lāmṭūnīs* foren un llinatge poderós en l'Espanya mahometana. En particular el primer governador almoràvit de Mallorca, diu Alv. Campaner (*Bosquejo d.l.Hist.Àrabe de Mall.*, p. 136), era un oficial *Lemtuní*, d'acord amb les cites que dona d'Ibn Khaldun i d'Abd-el-Wāhid (pp. 93-200); i és que la dinastia que encapçalà tota la puixança almoràvit de la Península, des d'Alí ḥen Yūssuf ben Tešufīn era la dels Beni-*Lāmṭūna* (p.138); en arruïnar-se llur puixança encara «algunos *Lemtunis* (p.139) resistieron en Mallorca contra los Almohades», i llur cap Ibrahim *Iṣḥak* Ibn-Ġānim aconseguí trampejar-s'hi sense perdre tot el poder.

No fou allí sol, però, que la tribu *Lemṭuna*, bereber, sobrevisqué per Al-Andalus, després de ser anorreats els almoràvits a la fi del S. XII pels almuhadis (p.295). Era àrab aquest nom o era camític? És clar que ho hem de deixar a decisió dels especialistes. Jo diria més aviat això.

Car aquests *Lemṭūna* ens fan a nosaltres l'efecte de venir d'un plural *lāmṭūn* del conegut *lāmṭ* «nom que porte dans les déserts africains un animal du genre des antilopes» (Dozy, *Suppl.* II, 550b) així Almakkarí (II, 711, n.f.); també el recordo en Abencuzman; d'aquí *lāmṭī* «bouclier, ou autre chose, faite de la peau du *lāmṭ* Beqrī, Almakkarí, d'on el cast. *adarga d'antie* (Dozy-Eng., *Gloss.* 95; i *DECH*, s.v. *ante*: on la gent romànica llevà o deglutinà la l-prenent-la per un article); -*ūn* desinència del plural àrab; i adherint-s'hi el sufix adjectival -*ī*, que

no era menys usual en bereber. Poc coneixedor de la fonètica dels dialectes berebers, tot imaginant raonablement que en siguin variants *Al-Lāmmādī*, *Lemlūma* i *Lemlūm*, i sobretot *Lemdānī* i *Lemdamīd*, que trobo registrats com NPP algerians (*GGAlg.*), m'he de guardar d'assegurar-ho.

Però és clar que un *gābāl lāmṭūnī*¹ 'turó, pujol dels Lāmṭuna', traduït en part per mitjà del cat. *coll*, com que l'accentuació vulgar retrocedeix a la penúltima llarga, sonava naturalment *Coll-Llantón*.

C) Ens estira cap a l'altra banda el NL menorquí *Bini-Llautí* estudiat en el vol. I, p. 178, nom d'una «estància» important –Binillautí. *Nou* i *Vet-*, dins el te. de Maó, de la banda de Favàritx: *as pla gròs dā binīlāṭī* o *-lūṭī* (XIV, 59.10) Com hem exposat allà, es tracta evidentment d'un adj. tribal (nisba), que amb lleus variants (potser africanes) trobem documentat en les fonts àrabiques: adés com *lāṭī*, (traduït «vilis» en *RMa.*), adés com *al-Lāṭatī*, així en *Tecmila*: 'Abu Mubammad Qāsim 'Ben 'Abd al-'Azīz al-Lāṭatī' (2537); i en *GGAlg.* *Al-'Aṭatī*, i també contret segons grafia fr. com *Laouati*, *Laouiti*, *Louati*. (cf. encara *Be-l-lūja* i *Bellūti*, *ibid.*).

Fóra possible partir d'un plural àrab d'aquestes formes parònimes com a ètimon de *Llautó*, *Coll de -*; alguna cosa com *lāṭīyūn*? Bé ho sembla: car *θ*, *t* i *ʔ*es confongueren bastant en els parlars magrebins i andalussis; i una contracció de -*tion* en -*tōn* no és inconcebible. Així mateix es pot tractar d'un element més radical de la mateixa arrel, coneguda aquesta com àrbiga, *lūṭ* 'enganxar, ensutzar, capgirar' (Dozy, *Suppl.*, II 555a); i també com apel·latius de categoria nominal: *lāṭ* no sols «saleté» sinó també en accs. translàtics «circonstance fournissant présomption d'une accusation» (Ibn-Batuta, i Al-Qairawani), p. ex.: *yahlū 'an lāṭ* 'és propens a actes lletjos' diuen els alfaquís (Dozy).

L'adj. *alṭaṭ* traduït *abṭaṭ* pel Kāmil, sembla significar aproxt. 'imprudent' o 'sediciós'. Doncs, del plural *al-ḡibāl al-lāṭīyūn* 'turons dels sediciosos' (o 'de pas imprudent, ensutzat...') també podria sortir *Coll-Llautó*, en la forma apuntada, car el plural complet és en -*īn*, segons la norma clàssica, però el vulgar dels moriscos barrejà molt les formes gramaticals.

En conclusió tenim dues etimologies ben sostenibles, una (B) per a *Llantó*, i l'altra (C) per a *Llautó*. La forma que se'ns ha presentat més planera i espontània en àrab és B), i jo diria la menys subjecta a condicions. Però essent sostenibles totes dues, s'imposa esperar confirmació més ferma i inequívoca de la forma genuïna del nom (confirmació que convé que sigui conforme amb una tradició v i v a i oral del nom, perquè les fonts escrites probablement copiaran, o s'hi guiaran per les tres que ja citem. Quant a la via A) sembla que ha quedat